

Consell de Ciutat

Acta-resum Sessió debat 23/03/2021

Data: 23 de març de 2021

Hora: 18h

Tema: Emergència social

Lloc: Videoconferència Zoom

Assistents:

Presidència delegada: Marco Simarro, regidor Participació i Barris

Sotspresidenta: Tana Collados Lloró

Vocals

Carles Castell Puig, representant Xarxa per la conservació de la natura.

Bibiana Tesanovic, representant Fridays for Future

Clàudia Massé, representant Fundació Salut Plus

Maria Gemma Garcia Higón, representant Acció Solidària i Logística

Per part de l'Ajuntament

Núria Gibert Dasca, tinència d'alcaldia de Drets Socials, Igualtat, Salut i Infància

Gemma Aristoy, regidora de Ciutadania, Salut i Esports

Marina Casals, sotsdirectora de Participació i Barris

Albert Mallol, tècnic de Participació Ciutadana

Ordre del dia:

1. Benvinguda
2. Actuació municipal davant l' emergència social
3. Torn obert

Desenvolupament de la sessió:

1. Benvinguda

El regidor de Participació, Marco Simarro, dona la benvinguda a les persones assistents. Explica que la primera sessió de debat està dedicada a l'emergència social provocada per la pandèmia de la Covid. Recorda que els membres del Consell podien fer les seves aportacions sobre el tema tant per mitjà del Decidim com en les sessions virtuals. Per introduir el tema i conèixer quina és la situació actual dona la paraula a la Sra. Núria Gibert, tinenta d'alcalde de Drets Socials, Igualtat, Salut i Infància.

2. Actuació municipal davant l' emergència social

Sra. Núria Gibert explica que ha preparat una recopilació de dades que plasmen bé la situació que estem vivint a Sant Cugat pel que fa a l'emergència social. M'agrada que sigui una sessió de treball com a jornada pública comunitària per veure que fem des de l'Ajuntament però també què esteu fent des de les entitats.

La crisi social i conseqüències generades per la pandèmia encara no han amainat, hi ha hagut una certa recuperació d'ingressos però veiem conseqüències que encara duraran força mesos.

Hem preparat una recopilació de dades especialment d'habitatge i del primer trimestre. Podem fer un repàs de les polítiques posades al dia, ja que les dades són el que més bé plasma la situació que estem vivint.

En primer lloc, el Servei Atenció Social està format per treballadores socials. Atenció a la població de tots els cicles vitals i acompanyament a totes les dificultats que es presenten. Estem treballant en una servei de primeres atencions, s'ha posat de manifest com una necessitat en aquesta tendència. També en un servei d'atenció psicològica ateses a Serveis socials per treballar el benestar emocional

Dades comparatives: L'any 2018 hi va haver 7 mil persones ateses i 31815 intervencions.

L'any 2019 vam passar a 7600 persones ateses i 35000 intervencions.

L'any 2020 hi va haver 9000 persones ateses i 52 mil intervencions. Això representa un increment del 46% d'intervencions. Durant els mesos estat alarma es van realitzar 28 mil intervencions, que és un 39% més.

Els mesos de després de l'estat d'alarma, que s'esperava una baixada, segueixen amb un augment molt sostingut de les intervencions en els mesos de tot l'any. Vull fer un esment especial a la col·laboració amb Caritas i Gilgal. Han fet una feina molt sostinguda i molt professional.

El segon bloc és la garantia alimentària, en què hi ha hagut un increment molt notable dels ajuts.

El gener 2020 rebien ajuts d'alimentació un total de 195 persones beneficiàries

Al juny de 2021 la xifra havia augmentat fins les 1880 persones. De gener 2020 a gener 2021, 10 vegades més.

Actualment hi ha 1018 persones beneficiàries.

1.1. Ajuts per alimentació (via targetes moneder i transferències bancàries): es tramita a partir valoració econòmica i tècnica i barems interns específics

persones	Gener 20	Febrer 20	Març 20	Abril 20	Maig 20	Juny 20	Juliol 20	Agost 20	Setembre 20	Octubre 20	Novembre 20	Desembre 20	Gener 21	feb-21
total persones beneficiàries ajuts alimentació	195	216	621	1348	1743	1880	1662	1667	1570	1409	1404	1453	936	1018
Unitats familiars ajuts alimentació	86	94	338	660	837	901	748	737	685	622	619	637	420	458

La necessitat s'ha incrementat i s'ha quedat en una necessitat alta de manera sostinguda, via targeta moneder o mitjançant transferències bancàries. Altres vies són Caritas (beneficiaris 1072 persones més) i algunes persones també tenen ajut via Ajuntament. Hi ha persones que també tenen ajut alimentaris però no poden cuinar, per aquestes hi ha el menjador social de Caritas que dona servei a unes 20 persones.

Altres projectes iniciats durant el confinament són:

- Àpats a domicili: adreçat a persones que viuen en domicilis aïllats, amb dificultats d'autonomia personal o bé per a famílies monomarentals en situació de confinament o quarantena. El perfil es pot ampliar segons criteri tècnic : 44 famílies (48 persones beneficiàries)

- Cistelles d'aliments gestionades amb Creu Roja a partir de les donacions de supermercats i de la subvenció de Serveis socials. Cistelles que es porten al domicili sobretot per a aquelles famílies que no es poden desplaçar fins a Caritas al Rebost. Per accedir a les cistelles cal derivació per part de Serveis socials. Les cistelles inclouen tant aliment sec com fresc: 16 famílies (20 persones beneficiàries)

- Infants en situació de confinament que són beneficiaris dels ajuts de menjador escolar i que no poden anar a buscar les carmanyoles que preparen els centres educatius: activem servei d'ajuda a domicili temporal per poder lliurar les carmanyoles.

Pel que fa a l'habitatge, s'ofereix assessorament i acompanyament davant el risc d'exclusió residencial:

- Desnonaments executats 2020: 20
- Situacions de pèrdua d'habitatge detectades en data de 22 de març: 35
- Davant de qualsevol situació de desnonament s'ofereix un allotjament temporal a la persona i/o família, amb possibilitat d'accedir a pisos del fons social si compleixen els criteris i són aprovats per la Comissió d'emergències socials

El 2020 s'ha iniciat el punt de mediació al lloguer per a petits tenidors (des de juliol de 2020) a l'Oficina d'Habitatge. També hem iniciat proves pilot d'altres projectes específics com:

- Primer la llar: 2 pisos adreçats a persones sense llar que han iniciat un treball d'acompanyament professional
- Programa municipal de llars compartides. Inicialment es començarà amb una prova pilot d'un pis destinat a 4 dones d'entre 55 i 65 anys que es trobin vivint en una situació de precarietat en relació a l'habitatge (infrahabitatges, habitacions, ...), que tinguin ingressos baixos o molt baixos i que acceptin un acompanyament per la inclusió social i relacional. Si aquesta prova pilot funciona i es consolida es dissenyaran més pisos compartits amb d'altres perfils.
- Protocol atenció al sensellarisme entre Serveis socials i Policia local
- Durant la pandèmia: allotjament alternatiu per garantir el confinament: 14 persones

Pel que fa a l'atenció a l'infància i l'adolescència, hi ha hagut noves convocatòries d'ajuts per escolaritat, menjador i s'ha pogut licitar la continuïtat del Centre obert i el Taller jove.

En el capítol de la inclusió i la cohesió social, hem seguit impulsant el projecte d'Horts socials i s'ha creat un nou projecte, que és el Servei d'Acompanyament Digital, ja que s'ha comprovat que la bretxa digital genera exclusió de molta gent.

Es tracta d'un servei adreçat a tota la població i que s'accedeix amb cita prèvia i que atén de forma descentralitzada: Nucli, Mira-sol, la Floresta i les Planes. Un integrador social ensenya a la persona a realitzar el tràmit requerit per tal que la persona vagi aprenent eines per ser més autònoma. Inclou tot tipus de tràmit de prestacions de totes les administracions així com aprenentatge d'eines bàsiques.

Un altre projecte nou a implementar durant el 2021 és el projecte Radars per la detecció i intervenció amb persones amb vulnerabilitat social

Cal tenir en compte que l'any 2020 partíem d'un pressupost al nostre àmbit de 5, 5M € i la pandèmia va fer que es disparés fins als 8M€.

Sra. Gemma Aristoy exposa les actuacions que s'han portat a terme des de l'àmbit de Ciutadania i Salut. Remarca les actuacions fetes a les residències de persones grans (material, desinfeccions, serveis de menjador, espais de descans per a les treballadores) per tal de garantir els serveis bàsics i essencials. Afegeix que també s'ha donat un servei de suport i acompanyament específic per les entitats a l'hora de fer tràmits i demanar ajuts.

En darrer lloc, s'ha impulsat el cicle de conferències Enraonar que ha obert un debat sobre drets socials i ciutadania.

Torn obert de paraula

Sra. Gemma Garcia: Agraïxo molt l'oportunitat de participar del Consell de ciutat i crec que els grups de treball són una molt bona manera de dinamitzar el consell. encara que siguem poca gent avui, la gent ja anirà entrant. Agraïxo molt totes les explicacions que heu donat. Penso que tothom tingui les necessitats cobertes és una prioritat absoluta, i que sempre ha d'estar per sobre de les altres actuacions. Per detectar les necessitats, crec que no tothom sap on es pot adreçar quan li manca alguna necessitat bàsica. Caldria que tota la població sabéssim on es poden adreçar aquestes persones.

Sra. Núria Gibert: compartim la convicció que el primer és la dignitat de totes les persones. La major part de les persones sense llar estan en seguiment de Serveis socials i totes les persones en aquesta situació poden optar als recursos que els oferim. La cobertura social, si la volen, existeix.

Sra. Gemma Aristoy: hi ha persones que, pel motiu que sigui, no volen el suport social que oferim. Pel que fa a la informació, intentem arribar al màxim de població.

Sra. Nuria Gibert: A l'hora de distribuir els recursos i ajuts públics, com administració tenim l'obligació de ser públes. Ens hem d'assegurar que el repartiment estigui ben fet perquè els recursos són finits. A part d'aquí, si per part de la societat civil hi ha altres iniciatives per donar suport, es poden organitzar com vulguin però si hi ha implicació de l'Ajuntament, com a Caritas, s'ha de ser rigorós amb la distribució de recursos.

Sra. Clàudia Massé: ens agrada molt participar en aquest espai perquè no coneixíem tota la feina que es fa des de l'Ajuntament i a la nostra fundació, que treballa en l'àmbit de la Salut mental, ens interessava molt de saber-ho. Des de la fundació hem vist com a nivell emocional s'han creat moltes necessitats per de salut mental temes de solitud, ansietat, coronafòbies i pors. Hem vist que d'una manera o altra tothom patia d'estrés posttraumàtic i s'hi ha afegit temes com maltractaments o pèrdues de feina. També vull aprofitar per dir que hi ha poc coneixement del nostre servei d'atenció i que, com a conseqüència de la pandèmia, l'hem ampliat durant un any. També creiem que hi ha poca comunicació amb l'Ajuntament.

Sra. Tana Collados: em sembla molt interessant i necessari el servei que oferiu. Com hi pot accedir la gent i on esteu ubicats?

Sra. Clàudia Massé: estem al Parc Central i al Xalet Negre. Les persones ens poden contactar a través dels CAPs o directament per mitjà de la nostra web. Hi ha una primera entrevista i després poden participar de tots els serveis i recursos.

Sra. Tana Collados: en relació al malbaratament alimentari, m'agradaria saber on es centralitzen tots els serveis. On ens podem adreçar per saber què s'està fent, on es pot trobar la informació?

Sra. Núria Gibert: la informació hauria d'estar a la web, però no sempre resulta fàcil de trobar. Des de l'Ajuntament estem elaborant un catàleg de tota la cartera de serveis perquè la gent sàpiga a quins ajuts i recursos poden optar. Es vol fer una guia que no caduqui i que es pugui enviar a totes les cases.

Sra. Gemma Garcia: voldria demanar que la informació a la web sobre aquest tema sigui més accessible. Que hi hagi una entrada directa per accedir a cobrir les necessitats essencials.

Sra. Gemma Aristoy: pel que fa al malbaratament alimentari, actualment tenim en marxa projectes com el Recuperem o la Nevera Solidària. De moment n'hi ha una i està previst crear-ne una segona al barri de Sant Francesc.

Sr. Marco Simarro: Garantir els drets i que la població no quedi exclosa era el tema de la sessió que hem dedicat avui a l'emergència social. Es tractava de fer una posada en comú. Ha quedat clar que els serveis municipals s'han de donar a conèixer més i millor i que la pandèmia ho ha fet encara més urgent. Si necessiteu cap altra informació, com a membres del Consell de Ciutat la podeu demanar a les regidories que avui ens han acompanyat. Gràcies per la vostra assistència i continuarem amb les sessions de debat d'altres àmbits.

Finalització de la sessió:

La presidència delegada aixeca la sessió a les 19.35 hores, de la qual s'estén aquesta acta.

ANNEX.

APORTACIONS A LA PLATAFORMA DECIDIM I RESPOSTA DELS ÀMBITS CORRESPONENTS

Sra. Rebeca Galan, Gilgal Solidari

Hola, agrair-vos aquest espai per comentar les nostres inquietuds. L'entitat que represento, Gilgal Solidari, està molt sensibilitzada amb aquests temes i estem molt involucrats en el Municipi. Jo proposo varios temes a considerar:

*1-Tranquil·litzar a les persones davant del contagi del COVID, sobre tot perquè moltes families que tenien persones per la **neteja o la cura de nadons i gent gran** té molta por per obrir casa seva. Això és perfectament comprensible, però es podria tractar o donar claus per accedir a fer aquests serveis amb protocols...més que res ara que estem en descens de casos.*

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

Nosaltres tenim les recomanacions que s'utilitza per fer els serveis a domicili, i podem redactar un protocol. A partir d'aquí caldria valorar si es considera necessària fer-ne difusió.

2-Reforçar el teixit associatiu. S'ha patit, i encara, moments molt potents, moments sense poder fer res, moments de trencament de projectes...i això pot ser a debilitat una mica aquest teixit.

Resposta:

Sra. Anna Soler, Cap de secció de Ciutadania

- Es mantenen els convenis amb les entitats socials que estan fent atenció a col·lectius més vulnerables i en alguns casos s'augmenta l'import econòmic
- Convocatòria de subvencions a entitats per a la realització de projectes socials: estem valorant ampliar la partida amb romanents (la convocatòria sortirà segur, però cal acabar de veure quin serà l'import)
- Programació anual de formacions a entitats per reforçar la seva tasca
- A partir de les necessitats de suport emocional que hem detectat a les entitats que estan fent atenció a persones vulnerables i que més han patit durant la pandèmia estem treballant per crear grups de suport emocional
- Des de l'Oficina de Voluntariat s'estan fent trucades per conèixer com estan les entitats, quines són les seves necessitats i crear nous projectes per donar resposta a les necessitats detectades

*3-Segueix sent tot un repte el **tema habitacional**. Molts problemes d'habitatge. Pisos tutelats? Alberg per dones? Més oferta de pisos des de Promusa? Sé que és super complicat.*

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

Les actuacions que estem realitzant per treballar l'exclusió residencial i l'emergència habitacional són les següents:

- Ajuts socials per cobrir necessitats habitacionals
- Acompanyament professionals davant de les situacions de desnonaments que arriben tant a serveis socials com a l'OLH (des del 1 de març s'ha incorporat una treballadora social a l'OLH per reforçar aquesta tasca)
- Servei de mediació al lloguer per a petits tenidors: acords entre llogater i propietat per renovar contractes i/o disminuir rendes. Les derivacions al servei es realitzen tant des de Serveis socials com des de l'OLH. Servei que es va iniciar el 1 d'agost del 2020, i que un 50% de les situacions derivades s'ha pogut arribar acords disminuint així les situacions de risc d'exclusió residencial a la ciutat
- Projectes específics (proves pilot):
 - Primer la llar: 2 pisos adreçats a persones sense llar que han iniciat un treball d'acompanyament professional
 - Programa municipal de llars compartides. Inicialment es començarà amb una prova pilot d'un pis destinat a 4 dones d'entre 55 i 65 anys que es trobin vivint en una situació de precarietat en relació a l'habitatge (infrahabitatges, habitacions, ...), que tinguin ingressos baixos o molt baixos i que acceptin un acompanyament per la inclusió social i relacional. Si aquesta prova pilot funciona i es consolida es dissenyaran més pisos compartits amb d'altres perfils.
- Davant de qualsevol situació de desnonament s'ofereix un allotjament temporal a la persona i/o família, amb possibilitat d'accedir a pisos del fons social si compleixen els criteris i són aprovats per la Comissió d'emergències socials

-Cistelles bàsiques en alguns supermercats que vulguin reforçar els aliments que ja dona Càritas i unificar més tot el que es fa entre algunes entitats que reparteixen aliments o com nosaltres que ho fem de manera molt puntual.

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

Llistem els projectes adreçats a treballar la Garantia alimentària:

- àpats a domicili: adreçat a persones que viuen en domicilis aïllats, amb dificultats d'autonomia personal o bé per a famílies monomarentals en situació de confinament o quarantena. El perfil es pot ampliar segons criteri tècnic
- Cistelles d'aliments gestionades amb Creu roja a partir de les donacions de supermercats i de la subvenció de Serveis socials. Cistelles que es porten al domicili sobretot per a aquelles famílies que no es poden desplaçar fins a Caritas al Rebost. Per accedir a les cistelles cal derivació per part de Serveis socials. Les cistelles inclouen tant aliment sec com fresc.
- Targetes moneder o transferències bancàries per a famílies amb vulnerabilitat social (tràmit des de Serveis socials)
- Dins del conveni amb Caritas: Rebost i menjador social
- Acord amb la parròquia de les Planes: lliurament de cistelles al veïnat de les planes que no tenen accés al Rebost, en coordinació amb Serveis socials.
- Infants en situació de confinament que són beneficiaris dels ajuts de menjador escolar i que no poden anar a buscar les carmanyoles que preparen els centres educatius: activem servei d'ajuda a domicili temporal per poder lliurar les carmanyoles.

-Reforçar els Serveis Socials ja que s'ha doblat la feina i tot el tema de tramitacions i papers va súper lent.

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

Contractacions realitzades per reforçar la plantilla per impacte covid, amb contractes temporals:

- 3 administratives
- 4 treballadores socials
- 1 educadora social

*-Tot el que depengui de l'ajuntament facilitar i **agilitzar la tramitació** d'ajudes.*

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

- Creació del servei d'acompanyament digital. Servei adreçat a tota la població i que s'accedeix amb cita prèvia i que atén de forma descentralitzada: nucli, mira-sol, la floresta i les planes. Un integrador social ensenya a la persona a realitzar el tràmit requerit per tal que la persona vagi aprenent eines per ser més autònoma. Inclou tot tipus de tràmit de prestacions de totes les administracions així com aprenentatge d'eines bàsiques (pdf, c/e, ...).
- Creació del servei de primeres atencions a Serveis socials. Porta d'entrada de totes les persones que s'adrecen per primer cop a Serveis socials que agilitza l'atenció i s'eviten esperes per poder realitzar una primera orientació.

*-S'està valorant el **projecte de RECOPEREM**, nosaltres ens vam oferir per recolzar el projecte. Vam començar a tenir trobades amb Paidós i amb el tema del Covid s'ha quedat estancat. Com està el tema actualment? Entenc que amb el COVID tot s'alenteix molt, però si es pogués reprendre estaria molt bé. Per el tema malbaratament d'aliments i per el tema de necessitat de les persones que pateixen mancances d'aquests tipus.*

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

- Aquestes setmanes s'està reactivant el projecte al barri de les planes a través de l'Associació de dones de la Creu d'en Blau.

Sr. Geman Llerena, educador ambiental

- Els altres projectes que s'havien planificat estan aturats perquè hem de comprar un congelador, quan s'aprovi el pressupost (és una inversió), per l'entitat Gilgal Solidari que és la que rep els aliments de les altres escoles participants. No trigarem gaire.

Sra. Maria Gemma García Higón, Acció Solidària i Logística

Hola, gràcies per la oportunitat que dóna aquest espai per expressar les nostres opinions.

*A l'entitat que represento, Acció Solidària i Logística, li preocupa que la **pobresa**, ja present abans de la pandèmia, vagi en augment fins al punt de que hi hagi persones que no tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques (alimentació, habitatge...) o les tinguin cobertes de manera molt precària.*

*Considerem que, avui més que mai, cal que existeixi i funcioni adequadament un mecanisme per **detectar aquests casos**.*

Un cop detectats, considerem que, a la nostra ciutat, resoldre aquests problemes ha de ser prioritari.

Només amb consciència plena de que tots els habitants de Sant Cugat tenen cobertes les seves necessitats bàsiques reals podrem sentir-nos amb el benestar de viure en una ciutat humana i cívica.

*Suggerim doncs que les **partides econòmiques** destinades a cobrir necessitats bàsiques reals no siguin mermades ni supeditades a altres conceptes.*

Resposta:

Sra. Maria Ferrer, Cap de Servei de Serveis Socials

Sistemes de detecció de situacions de vulnerabilitat social:

- centres educatius
- entitats socials
- serveis municipals d'atenció a la ciutadania (SOM, policia local,...)
- CAP's de salut

Les situacions detectades són derivades a Serveis socials on a través de cita prèvia (telèfon ajuntament o bé escrivint al correu electrònic serveissocials@santcugat.cat) seran atesos i a partir d'una valoració integral de la situació s'activaran els recursos necessaris.

A nivell de partides econòmiques es té previst mantenir les partides per atendre les necessitats bàsiques (alimentació i necessitats habitacionals), així com aquelles necessitats d'acompanyament social.